

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет романо-германської філології
Кафедра лінгвістики та перекладу

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Проректор з науково-методичної роботи та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 04 » вересня 2023 р.

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА
(ПЕРЕКЛАДАЦЬКА / БЕЗВІДРИВНА)

для студентів 3 курсу
спеціальності 035 ФІЛОЛОГІЯ
освітнього рівня ПЕРШИЙ (бакалаврський)
освітня програма 035.041.03 ПЕРЕКЛАД
спеціалізація 035.04 ГЕРМАНСЬКІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ (переклад включно),
перша - англійська

Київ – 2023

Розробники: Оксана МІЛОВА, к.п.н., доцент кафедри лінгвістики та перекладу
Світлана МЕРКУЛОВА, к.п.н., доцент кафедри лінгвістики та перекладу
Викладачі: Оксана МІЛОВА, к.п.н., доцент кафедри лінгвістики та перекладу

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради Факультету романо-германської філології

Протокол від 29.08 2023 р., №10

Секретар Вченої ради Марсеф (Юлія ТОРГОВЕЦЬ)

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри лінгвістики та перекладу

Протокол № 1 30 серпня 2023 року

Завідувач кафедри Андрій КОЗАЧУК

Програму практики погоджено з гарантом освітньої програми 035.041.03 ПЕРЕКЛАД

«01» вересня 2023 року

Гарант освітньої програми

Андрій КОЗАЧУК

Програму практики перевірено «01» вересня 2023 року

Заступник декана Марина ЗВЕРЄВА

Пролонговано:

На 20 ____ / 20 ____ н.р. ____ (____), « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____
На 20 ____ / 20 ____ н.р. ____ (____), « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____
На 20 ____ / 20 ____ н.р. ____ (____), « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____
На 20 ____ / 20 ____ н.р. ____ (____), « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____

1. Опис практики

Найменування показників	Характеристика практики за формами навчання:	
	денна	
Вид практики	обов'язкова	
Загальний обсяг кредитів/годин	7/210	
Курс	3	
Семестр	5	6
Кількість змістових модулів з розподілом	2	
Обсяг кредитів	6	1
Обсяг годин	180	30
Тривалість (у тижнях)	безвідривна	
Форма семестрового контролю		залік

2. Бази практики

1. Центр перекладу Факультету романо-германської філології Київського університету імені Бориса Грінченка (м. Київ, вул. Левка Лук'яненка, 13Б).

3. Мета та завдання навчальної (перекладацької) практики

Метою проведення навчальної (перекладацької) практики є розвиток навичок та умінь студентів здійснювати перекладацьку діяльність в базовій установі з використанням основних положень теорії перекладознавчих дисциплін; формування у студентів професійних рис з метою подальшого вироблення індивідуального перекладацького стилю; закріплення та поглиблення знань з теоретичних і практичних курсів лінгвістичних дисциплін.

Завданням Навчальної (перекладацької) практики є формування наступних компетентностей:

ЗК 3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8 Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК9 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ФК2 Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК4 Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди англійської мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК6 Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати англійську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК9 Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ФК11 Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК12 Здатність до організації ділової комунікації

ФК13 Лексико-граматична компетентність передбачає: володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції;

ФК14 Мовленнєво-фонетична компетенція передбачає: знання про звуки мови і закономірності їх поєднання; про фонетичні процеси (голос, інтонацію, чергування звуків) знання фонетичної транскрипції та фонематичні навички мовлення (рецептивні і репродуктивні); умінь сприймати на слух різножанрові та різнопредметні автентичні тексти.

ФК15 Інтеракційна компетентність передбачає: умінь вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності.

ФК17 Інформаційна комунікативно – технічна компетенція: обізнаність щодо сучасних технологій та програмного забезпечення для роботи в мережі Інтернет, з банками перекладацької пам'яті, корпусами, електронними словниками і базами даних;

ФК18 Перекладацька компетенція: знання специфічних перекладацьких трансформацій, уміння їх застосовувати у перекладі різножанрових текстів, здатність розпізнавати основні перекладознавчі поняття, щоб працювати з машинним перекладом, послідовним усним та художнім перекладацьким супроводом;

ФК19 Перекладацько-технічна компетенція: оперування перекладацькими банками пам'яті, вміння виконувати письмовий та усний переклади, укладати перекладацькі тематичні глосарії;

ФК20 Перекладацько-прикладна компетенція: уміння супроводжувати художні тексти перекладацькими коментарями, володіння різногалузевими й аспектними базовими знаннями для перекладацького супроводу.

4. Результати навчальної (перекладацької) практики

По закінченню навчальної практики (перекладацької / безвідривної) очікується практичне застосування наступних знань та розумінь:

ПРН1 Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН3 Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН4 Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН6 Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН7 Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН10 Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН15 Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН18 Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі перекладознавства та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН19 Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

ПРН20 Володіти англійською мовою на рівні С1 для вільного письмового й усного перекладу, здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування та якісного професійного використання;

ПРН21 Перенести знання та вміння у перекладацьку практику письмового і усного перекладу, усного послідовного перекладу, використання новітніх перекладознавчих теорій та їх інтерпретацій;

ПРН22 Володіти перекладацькою технікою, знання теорії і володіння практичними навичками проектування, конструювання, моделювання процесу перекладу; складати різні види планів для організації процесу перекладу.

5. Структура навчальної (перекладацької) практики

Денної форми навчання

Семестр 5	
<i>Організаційний етап.</i> Планування перекладацької діяльності (установча/звітна конференція; ознайомлення з базою практики (наставник, статут, провідні фахівці, напрямки роботи).	5
<i>Основний етап.</i> Переклад (письмовий) спеціалізованих текстів. Складання словника спеціалізованих термінів.	165
<i>Звітний етап.</i> Оформлення результатів перекладацької практики. Укладання звітної документації.	10
Усього	180

Семестр 6	
<i>Організаційний етап.</i> Планування перекладацької діяльності (установча/звітна конференція; ознайомлення з базою практики (наставник, статут, провідні фахівці, напрямок роботи).	1
<i>Основний етап.</i> Переклад (письмовий) спеціалізованих текстів. Складання словника спеціалізованих термінів.	24
<i>Звітний етап.</i> Оформлення результатів перекладацької практики. Укладання звітної документації.	5
Усього	30
Разом за рік	210

6. Зміст навчальної (перекладацької) практики

6. 1. Організація і проведення перекладацької практики

Організація та проведення навчальної (перекладацької) практики визначається Законом України „Про вищу освіту” та Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. Навчальна (перекладацька) практика на третьому курсі денної форми навчання проводиться у п'ятому та шостому семестрах без відриву від навчання. Студенти-практиканти перебувають на базі практики, організовують свою діяльність відповідно до правил внутрішнього розпорядку базової установи та виконують розпорядження керівників практики. Базою практики визначається Центр перекладу Факультету романо-германської філології та Київського університету імені Бориса Грінченка.

Попередня підготовка до навчальної (перекладацької) практики студентів передбачає складання індивідуального плану (етапність та терміни виконання завдань); відвідання установчої конференції (інструктаж щодо порядку проходження практики та оформлення звітної документації); проходження інструктажу з техніки безпеки.

Завідувач випускової кафедри розподіляє студентів на навчальну (перекладацьку) практику та проводить установчу конференцію.

6. 2. Обов'язки та права студентів.

Студенти під час проходженні практики **зобов'язані:**

- З'ясувати місце та час проходження практики. Узгодити способи зв'язку з керівником практики. Ознайомитися зі своїм графіком проходження практики.
- Ознайомитися з програмою практики. Отримати завдання на практику та пакет звітних документів.
- Вчасно з'явитися в базову установу для знайомства з керівником та затвердження індивідуального графіку проходження практики.
- Дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки та внутрішнього розпорядку базової установи.
- Консультуватися з керівником практики у встановлений час.
- Своєчасно та у повному обсязі виконувати завдання (переклади).
- Вчасно звітувати про виконання програми виробничої практики. Надати звітну документацію.
- Виявляти високу відповідальність, старанність, наполегливість, дисциплінованість та творчу ініціативу.
- У разі виникнення непорозумінь у процесі проходження практики звертатися до керівника. Усі конфліктні ситуації вирішуються керівником практики та представниками адміністрації Факультету романо-германської філології Київського університету імені Бориса Грінченка.

Студенти-практиканти мають **право:**

- Вносити пропозиції щодо вдосконалення організації та проведення навчальної (перекладацької) практики.
- Отримувати своєчасні консультації керівників практики з усіх питань стосовно проходження практики.
- Отримати весь пакет супровідних документів.

- Отримати доступ до ресурсів (словники, довідкова література, перекладацькі програми) та технічного обладнання базової установи задля своєчасного та якісного виконання перекладів.

6. 3. Обов'язки керівників практики.

Керівниками практики призначаються провідні фахівці кафедри лінгвістики та перекладу факультету романо-германської філології. Діяльність керівників перекладацької практики здійснюється у три етапи: початковий, основний та підсумковий етапи.

На початковому етапі керівники перекладацької практики зобов'язані:

- взяти участь в установчій конференції;
- провести інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки;
- ознайомити студентів з програмою проведення практики та призначити консультаційні дні;
- рекомендувати студентам необхідну довідкову літературу та словники.

На основному етапі керівники практики зобов'язані:

- за графіком проводити консультації, на яких студенти зможуть отримати рекомендації щодо подолання труднощів пов'язаних з перекладом;
- підтримувати зв'язок зі студентами; узгоджувати матеріали для перекладу; контролювати своєчасність та якість виконання перекладів;
- інформувати завідувача кафедри про порушення правил проходження внавчальної (перекладацької) практики.

На підсумковому етапі керівники практики зобов'язані:

- перевірити переклад у повному обсязі, висловити зауваження та оцінити перекладацьку практику;
- перевірити наявність та оцінити правильність оформлення кожної складової звітної документації;
- скласти характеристику роботи студента-практиканта, виставити підсумкову оцінку виробничої практики;
- скласти і подати на розгляд завідувачу кафедри письмовий звіт про проведення перекладацької практики студентів із зауваженнями та пропозиціями.

7. Контроль досягнень

7. 1. Звітна документація

Після закінчення терміну навчальної (перекладацької) практики студенти звітують про виконання програми практики і на протязі трьох днів надають звітну документацію керівникам практики від кафедри лінгвістики та перекладу. Керівники перевіряють звітні документи та оцінюють результати виконання програми.

Звітна документація містить наступні компоненти:

1. **Звіт** з виробничої (зі спеціалізації) практики (з підписом керівника практики), у який включено відгук про роботу студента-практиканта (зразок в ЕНК).

2. **Словник**, який включає щонайменше 120 (5 семестр – 70; 6 семестр – 50) спеціалізованих термінів відповідно до типів текстів (зразок в ЕНК).

4. **Переклад** спеціалізованого тексту (об'єм визначає керівник практики) на аркушах А-4 (шрифт – New Times Roman, кегль – 14, міжрядковий інтервал – одинарний, кількість рядків на сторінці – 44 – 46). Усі інші перекладені тексти (кількість друкованих знаків визначається терміном практики з розрахунку 10 000 тисяч знаків на тиждень) подаються у електронному варіанті (ЕНК). Усі окремі оригінальні тести повинні мати бібліографічний опис, у разі використання матеріалів з Інтернету – повну електронну адресу. Переклад (паперовий та електронний) рекомендується оформити у такий спосіб (без виділення рамок таблиці):

Текст оригіналу	Текст перекладу
-----------------	-----------------

Керівники навчальної практики у тижневий строк перевіряють переклади студентів, прикріплені до ЕНК та звітну документацію, оформлену в папку з файлами за кожним компонентом окремо, підраховують кількість балів і виставляють загальну оцінку в відомість та залікову книжку

студента. Оцінка може бути занижена, у разі якщо звітна документація подається студентом після вказаного кінцевого терміну (- 10 балів).

Підсумки навчальної (перекладацької) практики підводяться на підсумковій конференції, на якій студенти діляться враженнями, висловлюють зауваження та побажання щодо організації й проведення перекладацької практики, а також обговорюються на засіданнях кафедри лінгвістики та перекладу.

7. 2. Система та критерії оцінювання навчальної (перекладацької) практики

На підставі відгуку керівника про роботу студента-практиканта, оцінки якості зроблених письмових перекладів, а також відповідності та своєчасності складання звітної документації студенту-практиканту виставляється підсумкова оцінка.

Навчальна (перекладацька) практика оцінюється за **100 бальною шкалою**.

Вид робіт/діяльності студента	Форма звітності	Максимальна кількість балів							
		Модуль 1				Модуль 2			
		За одиницю	Кількість одиниць	Об'єм кількість тисяч	Максимальна кількість балів	За одиницю	Кількість одиниць	Об'єм кількість тисяч	Максимальна кількість балів
1. Звіт						5	1		5
2. Словник спеціалізованих термінів		10	1		10	5	1		5
3. Переклад спеціалізованих текстів				30	50			10	30
Разом		60				40			
Максимальна кількість балів		100							

7. 3. Критерії оцінювання якості виконання перекладів

Переклад спеціалізованих текстів оцінюється згідно з основними вимогами до виконання письмового перекладу. Основні критерії оцінки якості виконання перекладів можна сформулювати у такий спосіб:

1) адекватність передачі фактичної інформації – перевіряється, чи правильно перекладач зрозумів зміст вихідного тексту і наскільки коректно цей зміст викладено у похідному тексті; відсутність помилок у передачі немовної інформації (цифри, графіки, тощо); наявність всього фактичного матеріалу (відсутність пропусків і скорочень);

2) дотримання перекладачем відповідного стилю – у тексті перекладу стильові особливості та загальний тон викладення матеріалу повинен відповідати особливостям даного стилю у тексті перекладу, тобто врахування відмінностей науково-технічного, публіцистичного та інших стилів у мовах оригіналу і перекладу;

3) лексична та граматична правильність тексту перекладу – врахування лексичних та граматичних помилок у тексті перекладу.

7. 4. Критерії оцінювання оформлення документації з перекладацької практики.

Студенти отримують зразки оформлення звітної документації на початку проходження перекладацької практики. Оцінка за документацію виставляється згідно з правильністю, повнотою, грамотністю її оформлення.

7. 5. Критерії оцінювання перекладацької компетенції

Рівень перекладацької компетенції студента-практиканта визначається безпосередньо керівником практики, який робить висновок про рівень професійних знань, умінь та навичок студента-практиканта (через перевірку поточних перекладів та контрольного перекладу), а також характеризує його індивідуальні риси, такі як працездатність, комунікабельність, відповідальність, організованість, дисциплінованість, дотримання правил тощо.

7. 6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	100-90 балів	Відмінно - відмінний рівень знань / умінь / навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань / умінь / навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре - в цілому добрий рівень знань / умінь / навичок з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань / умінь / навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань / умінь / навичок
F, FX	1-59 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням - досить низький рівень знань / умінь / навичок, що вимагає повторного проходження

8. Рекомендовані джерела

1. Рекомендації про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. – Київ, 2013. – 28 с.

2. Павлюк Н. В., Мілова О. Є. Перекладацька практика : Методичні рекомендації / Н. В. Павлюк, О. Є. Мілова. – Київ : КУБГ. – 2017. – 42 с.

9. Додаткові ресурси

1. Бібліотеки університету та міста
2. Інтернет ресурси: навчальні сайти
3. Електронні бібліотеки
4. Електронні словники